



Fylkesmannen i
NORDLAND

SMIL 2015: endringer i forskriften nytt rundskriv fra Landbruksdirektoratet

Presentasjon på fagsamlinger for kommunene,
Mosjøen 17. juni og Bodø 18. juni

- vinner til Nordlands beste

Forskrift om endring av forskrift 4. februar 2004 nr. 448 om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket

[Lenke til endringsforskriften](#)

[Lenke til den endra SMIL-forskriften per 17.02.15](#)

De viktigste endringene i forskriften

Endringer i § 3 Vilkår:

Færre kan søke:

- SMIL kan nå kun gis til foretak som **oppfyller vilkårene i forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd § 2 og § 4.**

Hvis søker ikke er eier:

- Må foreligge **tillatelse fra landbrukseiendommens eier** til gjennomføring av prosjekt eller tiltak

Søker må:

- Oppfylle vilkårene i **forskriftene om gjødselplanlegging og plantevernmidler**
- Ha **kart** over jordbruksarealene «*som foretaket til enhver tid disponerer, samt andre arealer som foretaket disponerer eller som er av betydning for eller som er påvirket av jordbruksdriften. Kulturminner, områder som er viktige for biologisk mangfold, arealer med risiko for tap av jord og næringsstoffer og andre forhold av miljømessig betydning skal være kartfestet og beskrevet*».

Endringer i § 6 Søknad og dokumentasjon

Nytt [søknadsskjema](#) fastsatt av L.-direktoratet

Økte krav til dokumentasjon:

- Vedlegg til søknad: **Plan** der miljøtiltaket beskrives og kartfestes, og redegjøre for målene med prosjektet eller tiltaket.
- Rapportering: **Dokumentasjon på gjennomføring** i hht vilkårene i vedtaksbrevet

Rundskriv 2015-17 fra Landbruksdirektoratet:
*Kommentarer til forskrift om spesielle miljøtiltak i
jordbruket*

[Lenke til rundskrivet](#)

Rundskriv 2015-17 (s. 1)

- Erstatte rundskriv 7/2005
- Gir **veiledende kommentarer** til forskriften
- Kommunen prioriterer innenfor rammen av forskriften
- *“SMIL skal bidra til økt handlingsrom slik at tiltak kan iverettes der miljøeffekten er størst”*
- Kommunens prioriteringer skal framgå av lokale tiltaksstrategier

Hvor kan SMIL-midlene brukes? (s. 4)

- Fortsatt kun til tiltak på landbrukseiendommer:
- *“En landbrukseiendom er en eiendom som brukes, eller kan brukes, til jord- eller skogbruk”*
- Ingen minstekrav om eiendommens størrelse
- Også i områder vernet etter naturmangfoldloven eller kulturminneloven

Hvem kan søke? (under § 3, s. 5)

Søker må:

- Oppfylle kravene til PT, men trenger ikke motta PT
- Drive aktivt på søknadstidspunktet

Bortforpaking/bortleie:

- Foretak som forpakter/leier bort alt jordbruksareal kan ikke søke

Offentlig eiendommer:

- Kan (som før) bare gis tilskudd når de er med i et fellestiltak sammen med en el. flere tilskuddsberettigede eiendommer

Kommunens saksbehandlingen (under § 3, s. 6)

Som før:

- Kan sette vilkår i vedtaksbrevet – bør være kontrollerbare
- Frister for gjennomføring 3 år (ev. kortere) som kan forlenges med 2 år

Ny formulering:

- *«Kommunen skal vurdere de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 ved behandlingen av SMIL-søknader. Vurderingen av prinsippene skal komme til uttrykk i vedtaksbrevet.»*

Vurderinger opp mot Naturmangfoldloven

De aktuelle §-ene i Naturmangfoldloven omhandler:

- § 8 (kunnskapsgrunnlaget)
- § 9 (føre-var-prinsippet)
- § 10 (økosystemtilnærming og samla belastning)
- § 11 (kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver)
- § 12 (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder)

§ 4 Tilskudd til kulturlandskapstiltak og forurensingstiltak (under § 5, s. 7)

Nye formuleringer:

- *Tiltakene må ikke komme i konflikt med viktige naturverdier, kulturminneverdier **eller reindriftsinteresser.***
- *For å sikre god kvalitet på planer for, og oppfølging av, tiltak som gjelder biologisk mangfold, gammel kulturmark og kulturminner, kan det være aktuelt å ta kontakt med faglig kompetanse i landbruks- og miljøforvaltningen eller andre kompetansemiljøer. **I områder med reinbeite bør søknaden legges fram for reinbeitedistriktet før den bli avgjort.***

Om tilskudd til forurensningstiltak (under § 5, s. 9)

Ny formulering:

- *Arbeidet med oppfølgingen av vannforskriften og utarbeidelse av regionale miljøprogram innebærer at fylkesmannen kan prioritere områder for gjennomføring av vannmiljøtiltak. Disse prioriteringene skal det tas hensyn til ved behandlingen av vannmiljøtiltak*

Om tilskudd til kulturlandskapstiltak (under §5, s. 8)

Presisering:

- *Etablering av beite på areal som ikke kan klassifiseres som gammel kulturmark (for eksempel i skog/utmark) er ikke SMIL-tiltak.*

Avklaring rundt SMIL til freda kulturminner og kulturmiljøer

Utvidet formulering under § 5, s. 9 i rundskrivet:

- *Kulturminnemyndighetene har ansvar for kulturminner og kulturmiljøer som er fredet etter lov om kulturminner. Disse skal behandles særskilt **og skal normalt ikke prioriteres for SMIL-tilskudd.***

I følge Landbruksdirektoratet innebærer dette likevel ikke en innskjerping i forhold til tidligere

Avklaring rundt utelatt formulering om kontakten med regional kulturminneforvaltning

Formulering i det forrige rundskrivet som nå er utelatt:

- *Det anbefales å kontakte regional kulturminneforvaltning for å sikre god kvalitet på planer og oppfølging av kulturminnetiltak.*

I følge Landbruksdirektoratet innebærer dette ikke noen endring, fordi regional kulturminneforvaltning må sees på som en del av miljøforvaltningen:

- *For å sikre god kvalitet på planer for, og oppfølging av, tiltak som gjelder biologisk mangfold, gammel kulturmark og kulturminner, kan det være aktuelt å ta kontakt med faglig kompetanse i landbruks- og **miljøforvaltningen** eller andre kompetansemiljøer. I områder med reinbeite bør søknaden legges fram for reinbeitedistriktet før den bli avgjort. (rundskrivet, side 7 under § 5)*

Om forurensingstiltak (s. 10)

Oversikten over hva forskriften omfatter et utvidet til med nye **formuleringer**:

- Utbedring og supplering av hydroteknisk anlegg, herunder graving av åpne kanaler til erstatning for eksisterende lukka avløp
- **Fangdammer**, andre økologiske rensetiltak og miljøplantning
- **Tiltak som reduserer risiko for tap av plantevernmidler**
- **Legge om fra drift med åpen åker til mer miljøvennlig ekstensiv planteproduksjon på spesielt erosjonsutsatte områder**
- Særskilte bygningsmessige tiltak i eller i tilknytning til eksisterende driftsbygning eller driftsopplegg

Grenseoppgang mot grøfting (under § 5, s. 10)

Presisering:

- *Vanlig grøfting/drenering av jordbruksareal faller utenfor denne forskriftens formål.
(Før: «vil normalt falle uten for denne...»)*

Ny formulering:

- *Avskjæringsgrøfter for å redusere erosjon og arealavrenning kan omfattes i den grad dette ikke er en del av et ordinært større dreneringsarbeid.*

Om fangdammer, andre økologiske rensetiltak og miljøplantinger (under § 5, s. 10)

Ny formulering:

*Fangdammer og andre økologiske rensetiltak skal redusere negative miljøpåvirkninger av erosjon og avrenning av næringsstoffer og plantevern-middelrester ved hjelp av naturens selvrensings-evne. **Aktuelle tiltak er etablering av fangdammer, renseparker og vegetasjonssoner.***

Omlegging fra drift med åpen åker (under § 5, s. 11)

Ny formulering:

- *Det kan gis engangstilskudd til tiltak forbundet med **omlegging til planteproduksjon som gir bedre beskyttelse mot erosjon**. Omlegging bør ha et varig perspektiv. De mest aktuelle tiltakene er tilrettelegging for beiting med husdyr og høyproduksjon.*

Andre tiltak (under § 5, s. 11)

Nytt:

Det kan f.eks. gis støtte til spesielle investeringer som reduserer risiko for tap av plantevernmidler, eksempelvis biobed ved påfyllingsplasser og liknende.

Om innvilging av tilskudd (under § 5, s. 11)

Presisering:

- *Behov for varige skjøtselstiltak skal normalt gjennomføres innenfor regionalt miljøprogram.*

Årlige tilskudd likevel aktuelt ved:

- *Skjøtsel for å ivareta biologisk mangfold, spesielt verdifulle og verneverdige kulturlandskap*
- *For å sikre god etablering av nye plantinger av tre og busker (miljøplantinger)*

Om dokumentasjon (under § 6, s. 12)

Nytt (til erstatning for miljøplan):

Kommunen må forsikre seg om at søker har gjødslingsplan, sprøytejournal og kart over alt jordbruksareal som disponeres av foretaket til enhver tid. Vi anbefaler kommunen å be om at disse dokumentene vedlegges søknaden.

Om utbetaling (under § 7, s. 13)

*Deler av tilskuddet til prosjekter/tiltak kan utbetales som forskudd. **Kommunen må i tilfelle be tiltakshaver dokumentere behov, progresjon mv. (nytt)***

Om kontroll (under § 9, s. 14)

Mer inngående beskrevet enn tidligere:

- Kommunen må **vurdere** hvilken kontroll av søkers opplysninger som er nødvendig
- **Nødvendighetskriteriet**: bare relevante opplysninger kan kreves
- Kommunen ansvarlig for **tiltrekkelige kontrolltiltak** for å sikre at at tilskudd nyttes som forutsatt
- Kommunen, Fylkesmannen og Landbruksdirektoratet kan gjennomføre **foretaks kontroll**

Omgjøring, tilbakebetaling og motregning (under § 10, s. 14)

Mer inngående omtalt enn tidligere:

- Vedtak kan omgjøres og **midler kan kreves tilbakebetalt** ved forhold i strid med forutsetningene
- Ved omgjøring må **forvaltningsloven** følges
- Krav **kan motregnes andre tilskudd** knyttet til mottakers landbruksvirksomhet

Innsending av saldokort

- **Berit Myrvang** på FMs kontor i Mosjøen sørger for registrering og utbetalinger i Saturn
- SMIL-saker sendes som brevpost (ikke e-post) til Fylkesmannen i Nordland, Boks 53, 8651 Mosjøen.

Endringer i SMIL fra 2016

Følgende ble vedtatt i jordbruksoppgjøret 2015:

- Muligheten for å gi **SMIL-tilskudd til freda bygninger avvikles**
- 87 mill. i ubenyttede midler til drenering. Derfor settes det av 20 mill. mindre i 2016 enn i 2015